

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

Sekcja 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu:

PARUS GL-4 SAE 80W/90

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane:

1.2.1. Zastosowania zidentyfikowane:

PARUS GL-4 SAE 80W/90 jest przeznaczony do stosowania w przekładniach średniobciążonych (w tym również hipoidalnych), zainstalowanych w samochodach osobowych, ciężarowych, autobusach i innych pojazdach.

1.2.2. Zastosowania odradzane:

Brak.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki:

LOTOS Oil Sp. z o.o., 80-718 Gdańsk, ul. Elbląska 135

tel.: +48 58 326 43 00, fax: +48 58 308 84 18

reach@grupalotos.pl

www.lotos.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego:

LOTOS Straż i Zakładowy Punkt Alarmowy: 058-308-81-99; 058-308-81-09 *czynne całą dobę.*

Sekcja 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny:

Klasyfikacja zgodna z Rozporządzeniem (WE) Nr 1272/2008 [CLP]:

Skin Sens. 1 H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.

2.2. Elementy oznakowania:

Oznakowanie zgodne z Rozporządzeniem (WE) Nr 1272/2008 [CLP]:

Uwaga

H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry.

P272 Zanieczyszczonej odzieży ochronnej nie wnosić poza miejsce pracy.

P280 Stosować rękawice ochronne i ochronę oczu.

P302 + P352 W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ: umyć dużą ilością wody.

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

P333 + P313 W przypadku wystąpienia podrażnienia skóry lub wysypki: Zasięgnąć porady/ zgłosić się pod opiekę lekarza.

P501 Zawartość/pojemnik usuwać do miejsca składowania odpadów.

2.3. Inne zagrożenia:

Mieszanina nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB. W przypadku awarii urządzeń pracujących w wysokich temperaturach i ciśnieniach istnieje możliwość wniknięcia produktu przez skórę do tkanek podskórnych. Podczas prac z gorącym produktem istnieje niebezpieczeństwo oparzeń termicznych. Produkt może powodować podrażnienie układu oddechowego w przypadku, gdy występuje w postaci mgły olejowej lub w postaci gorących oparów, lub po połknięciu. Badania przeprowadzone dla podobnych produktów nie wykazały działań szkodliwych dla oczu lub wykazały występowanie lekkich podrażnień.

Sekcja 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1. **Substancje:** nie dotyczy

3.2. **Mieszaniny:**

Numer rejestracji	Numer		Stężenie [%m/m]	Nazwa substancji	Klasyfikacja substancji zgodnie z Rozp. nr 1272/2008
	CAS	WE			
01-2119540515-43-XXXX	68937-96-2	273-103-3	<2,3	Polisarczek alkilowy	Aquatic Chronic 3, H412 Skin Sens. 1B, H317
01-2119493620-38-XXXX	-	931-384-6	<0,5	Produkty reakcji kwasu bis(4-metylopentan-2-ylo)ditiofosforowego z tlenkiem fosforu, tlenkiem propylenu i aminami, C12-14 alkil (rozgałęziony)	Acute Tox. 4, H302 Aquatic Chronic 2, H411 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1, H317
-	7173-62-8	230-528-9	<0,1	N-oleilo-1,3-diaminopropan	Met. Corr. 1, H290 Acute Tox. 4, H302 Skin Corr. 1B, H314 Eye Dam. 1, H318 STOT RE 1, H372 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 1, H410 M acute = 10 M chronic = 1

Sekcja 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1. **Opis środków pierwszej pomocy:**

Przez drogi oddechowe:

Objawy: podrażnienie dróg oddechowych wywołane nadmiernym narażeniem na wylizanie, mgły lub opary.

Wdychanie jest mało prawdopodobne ze względu na niską prężność par substancji w temperaturze otoczenia. W przypadku objawów spowodowanych wdychaniem

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

wyziewów, mgieł lub oparów produktu: O ile jest to bezpieczne, przenieść poszkodowanego do spokojnego i dobrze wentylowanego miejsca.

Jeśli poszkodowany jest nieprzytomny i:

- Poszkodowany nie oddycha - Upewnić się, czy nie ma przeszkód w oddychaniu i zapewnić sztuczne oddychanie w wykonaniu przeszkolonego personelu. W razie konieczności wykonać masaż serca i uzyskać pomoc medyczną.

- W przypadku, gdy poszkodowany oddycha - Umieścić poszkodowanego w pozycji bezpiecznej. W razie potrzeby podać tlen.

W przypadku utrzymujących się trudności z oddychaniem zwrócić się do lekarza.

W przypadku kontaktu ze skórą:

Objawy: sucha skóra, podrażnienie w przypadku powtarzającego się lub przedłużającego narażenia. W przypadku zetknięcia się z produktem o wysokiej temperaturze może dojść do oparzeń.

Zdjąć skażoną odzież oraz obuwie i pozbyć się ich w sposób bezpieczny. Umyć skażoną część ciała wodą z mydłem. W przypadku wystąpienia i utrzymywania się podrażnienia, obrzmienia lub zaczerwienienia skóry zwrócić się do lekarza.

Podczas stosowania urządzeń wysokociśnieniowych może dojść do wstrzyknięcia przezskórnego. W przypadku obrażeń spowodowanych wysokim ciśnieniem niezwłocznie zwrócić się o pomoc medyczną. Nie czekać na pogłębienie się objawów.

Lekkie poparzenia należy schłodzić: Trzymać poparzoną część ciała pod strumieniem zimnej wody przez przynajmniej pięć minut lub do momentu zelżenia bólu. Koniecznie zapobiec hipotermii. Nie okładać oparzeń lodem. Ostrożnie zdjąć nieprzywierającą odzież. NIE WOLNO próbować usuwać części odzieży przyklejonych do poparzonej skóry. Należy odcinać odzież wokół tych miejsc.

W każdym przypadku poważnego oparzenia zwrócić się do lekarza.

Po dostaniu się do oczu:

Objawy: nieznaczne podrażnienie. W przypadku zetknięcia się z produktem o wysokiej temperaturze może dojść do oparzeń.

Ostrożnie przepłukiwać wodą przez kilka minut. Jeśli to możliwe i łatwe do wykonania, wyjąć poszkodowanemu soczewki kontaktowe. Kontynuować płukanie.

W przypadku wystąpienia i utrzymywania się podrażnienia, niewyraźnego widzenia lub obrzęku, należy zwrócić się do specjalisty.

W przypadku zachłapania oka gorącym produktem, należy je niezwłocznie schłodzić pod strumieniem zimnej, bieżącej wody, aby rozproszyć nagromadzone ciepło. Niezwłocznie zwrócić się do lekarza w sprawie oceny stanu i późniejszego leczenia poszkodowanego.

Spożycie / aspiracja:

Objawy: spodziewana niewielka liczba lub brak objawów. Mogą ewentualnie pojawić się nudności i biegunka.

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

W przypadku połknięcia, należy zawsze przyjąć, że doszło do wdychania/aspiracji. Zwrócić się o pomoc do lekarza specjalisty lub skierować poszkodowanego do szpitala. Nie czekać na pogłębienie się objawów.

Nie prowokować wymiotów, ponieważ zachodzi ryzyko zachłyśnięcia/aspiracji.

Nie podawać nic doustnie osobie nieprzytomnej.

Jeśli wystąpią wymioty, głowę poszkodowanego należy utrzymywać nisko, aby nie doszło do wniknięcia wymiocin do płuc (aspiracji) Po ustaniu wymiotów umieścić poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, z nogami lekko uniesionymi.

- 4.2. **Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia:** Krótkie podsumowanie informacji dotyczących ostrych i opóźnionych objawów oraz skutków narażenia: nie określono.
- 4.3. **Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym:** Informacje dotyczące wskazań klinicznych i monitoringu medycznego w kierunku opóźnionych skutków: nie określono.

Sekcja 5. **POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU**

5.1. **Środki gaśnicze:**

Odpowiednie środki gaśnicze:

- Piana (wyłącznie przeszkolony personel)
- Mgła wodna (wyłącznie przeszkolony personel)
- Suchy proszek chemiczny
- Dwutlenek węgla
- Inne gazy obojętne (zgodnie z przepisami)
- Piasek lub ziemia

Nieodpowiednie środki gaśnicze:

Nie kierować strumieni wody bezpośrednio na płonący produkt; mogą spowodować rozpryski substancji i rozprzestrzenianie się ognia. Należy zapobiegać jednoczesnemu stosowaniu piany i wody na tej samej powierzchni, ponieważ woda niszczy pianę.

5.2. **Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną:**

Produkty spalania:

Niepełne spalanie często powoduje powstawanie złożonej mieszaniny cząstek stałych i ciekłych unoszących się w powietrzu oraz gazów, w tym tlenu węgla oraz nieokreślonych związków organicznych i nieorganicznych.

5.3. **Informacje dla straży pożarnej:**

W przypadku rozległego pożaru lub pożaru w miejscach ograniczonych czy też słabo wentylowanych, należy stosować pełną ognioodporną odzież ochronną oraz autonomiczny aparat oddechowy z maską pełną działający na zasadzie nadciśnienia.

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

Sekcja 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Informacje ogólne:

Powstrzymać lub opanować wyciek u źródła, o ile jest to bezpieczne. Unikać bezpośredniego kontaktu z uwolnionym materiałem. Stać pod wiatr. Z wyjątkiem niewielkich wycieków, jeśli to możliwe, wykonalność wszelkich czynności należy każdorazowo poddawać ocenie i opinii odpowiednio przeszkolonej i kompetentnej osoby kierującej akcją ratowniczą. Jeśli jest to bezpieczne, wyeliminować wszystkie źródła zapłonu (np. elektryczność, iskry, ogień, pochodnie). W razie konieczności należy powiadomić odpowiednie władze zgodnie ze stosownymi przepisami.

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych:

6.1.1. Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy:

Utrzymywać personel nieuczestniczący w akcji z dala od terenu wycieku. Zaalarmować personel ratowniczy.

6.1.2. Dla osób udzielających pomocy:

Odzież i wyposażenie:

Niewielkie wycieki: zwykle odpowiednia jest standardowa antystatyczna odzież robocza. Znaczne wycieki: pełen kombinezon z antystatycznego materiału odpornego na czynniki chemiczne.

Rękawice robocze zapewniające skuteczne zabezpieczenie przed czynnikami chemicznymi, szczególnie węglowodorami aromatycznymi. Uwaga: rękawice wykonane z poliocianu winylu nie są wodoszczelne, dlatego nie nadają się do zastosowania w nagłych wypadkach. Kask roboczy. Antystatyczne, antypoślizgowe obuwie ochronne (długie lub krótkie). Okulary ochronne i/lub osłona twarzy, jeśli możliwe lub spodziewane jest zachłapanie oczu lub inny kontakt z nimi. Ochrona dróg oddechowych będzie konieczna wyłącznie w szczególnych przypadkach (np. powstawanie mgieł). W zależności od ilości rozlanej substancji oraz szacowanego zakresu narażenia można zastosować półmaskę lub pełną maskę oddechową z połączonymi filtrami przeciwpyłowymi/filtrami oparów substancji organicznych albo autonomiczny aparat oddechowy. Jeśli nie można w pełni ocenić sytuacji lub jeśli istnieje zagrożenie niedoborem tlenu, należy stosować wyłącznie autonomiczny aparat oddechowy.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Zapobiec przedostaniu się produktu do kanałów ściekowych, rzek i innych zbiorników wodnych lub przestrzeni podziemnych (tuneli, piwnic itd.).

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia:

6.3.1. Zalecenia dotyczące zapobiegania rozprzestrzenianiu się wycieku:

Na powierzchni ziemi: W razie konieczności otoczyć produkt wałem ochronnym z suchej ziemi, piasku lub innego materiału niepalnego. Znaczne wycieki można ostrożnie pokryć

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

pianą (o ile jest dostępna), aby ograniczyć ryzyko pożaru. Nie stosować strumieni bezpośrednich. Zapewnić skuteczną wentylację wewnątrz budynków lub w przestrzeniach zamkniętych.

Na powierzchni wody: W przypadku niewielkich wycieków do wód zamkniętych (tj. w portach), zabezpieczyć produkt za pomocą pływających zapór lub innego wyposażenia. Zebrać rozlany produkt za pomocą specjalnych pływających absorbentów. O ile to możliwe, należy opanować duże wycieki na wodach otwartych za pomocą barier pływających lub innych środków mechanicznych. Jeśli to niemożliwe, należy kontrolować rozprzestrzenianie się wycieku i zebrać produkt za pomocą szumowania lub innymi stosownymi środkami mechanicznymi.

6.3.2. Zalecenia dotyczące likwidacji wycieku:

Na powierzchni ziemi: Zebrać rozlany produkt za pomocą odpowiednich, niepalnych materiałów. Zebrać niezwiązany produkt dostępnymi środkami. Przenieść zebrany produkt i inne zanieczyszczone materiały do odpowiednich zbiorników lub pojemników w celu odzyskania lub pozbycia się ich w bezpieczny sposób. W przypadku skażenia gleby należy usunąć skażoną warstwę i poddać uzdatnieniu zgodnie z przepisami miejscowymi.

Na powierzchni wody: Zebrać odzyskany produkt i inne materiały do odpowiednich zbiorników lub pojemników w celu odzysku lub pozbycia się w bezpieczny sposób.

6.3.3. Informacje na temat niewłaściwych metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się skażenia: nie określono.

6.4. **Odniesienia do innych sekcji:**

Dodatkowe informacje na temat indywidualnych środków ochrony - patrz sekcja 8.

Dodatkowe informacje o odpadach - patrz sekcja 13.

Sekcja 7. **POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE**

7.1. **Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania:**

7.1.1. Zalecenia, dotyczące bezpiecznego stosowania:

Podczas prac z produktem należy przestrzegać ogólnych zasad i przepisów BHP i P. Poż. Trzymać z dala od źródeł ciepła/iskier/otwartego ognia/gorących powierzchni. Stosować i przechowywać wyłącznie na zewnątrz lub w dobrze wentylowanym miejscu. Unikać kontaktu z produktem. Unikać uwalniania do środowiska.

7.1.2. Zalecenia dotyczące ogólnej higieny pracy:

Zapewnić wdrożenie odpowiednich czynności porządkowych. Nie wolno dopuścić do gromadzenia się zanieczyszczonych materiałów w miejscu pracy ani trzymać ich w kieszeniach. Trzymać z dala od żywności i napojów. Podczas użytkowania produktu nie wolno spożywać pokarmów i napojów ani palić tytoniu. Po pracy z substancją dokładnie umyć ręce. Po zakończeniu zmiany zdjąć zanieczyszczoną odzież.

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności:

Zabezpieczyć przed ładunkami elektrostatycznymi. Unikać nagłego nalewania (z rozpryskiwaniem) dużych ilości gorącego produktu w postaci płynnej. Unikać kontaktu ze skórą. Unikać wdychania wyziewów/mgły. Nie połykać. Unikać ryzyka poślizgnięcia. W razie potrzeby stosować odpowiednie środki ochrony osobistej. Więcej informacji nt. środków ochrony zawiera sekcja 8.2.

Plan składowiska, konstrukcja zbiornika oraz wyposażenie i procedury robocze muszą spełniać wymagania stosownych przepisów europejskich, krajowych i miejscowych. Instalacje do przechowywania substancji należy wyposażyć w odpowiednie obwałowanie, aby zabezpieczyć ziemię i wodę przed skażeniem w przypadku wycieków lub rozlania. Czyszczenie, przeglądy i konserwację wnętrza zbiorników zasobnikowych mogą wykonywać wyłącznie osoby odpowiednio wyposażone i wykwalifikowane, zgodnie z przepisami krajowymi, miejscowymi lub wewnątrzfirmowymi. Przechowywać z dala od utleniaczy.

Zalecane materiały do produkcji zbiorników lub ich wyłożeń to stal miękka, w tym nierdzewna. Nieodpowiednie materiały: niektóre materiały syntetyczne mogą nie nadawać się do produkcji pojemników i ich wyłożeń w zależności od specyfikacji i planowanego zastosowania materiału. Kompatybilność należy uzgodnić z producentem.

Jeśli produkt dostarcza się w pojemnikach: Trzymać wyłącznie w oryginalnym opakowaniu lub w pojemniku odpowiednim dla tego rodzaju produktu. Trzymać pojemniki szczelnie zamknięte i odpowiednio oznaczone. Puste pojemniki mogą zawierać palne pozostałości produktu. Pustych pojemników nie wolno spawać, zgrzewać, nawiercać, ciąć ani spalać, o ile nie zostały odpowiednio oczyszczone.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe: Brak.

Sekcja 8. KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli:

8.1.1. Wartości graniczne narażenia NDS substancji:

	NDS [mg/m ³]	NDSch [mg/m ³]	NDSP [mg/m ³]	Uwagi
Oleje mineralne wysokorafinowane z wyłączeniem cieczy obróbkowych - frakcja wdychalna	5	-	-	-

8.1.2. Informacje nt. obecnie zalecanych procedur monitorowania:

Postępować zgodnie z przepisami w zakresie monitoringu czystości powietrza oraz np. według następujących polskich norm: PN-Z-04008-7:2002 „Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników”.

8.1.3. Wartości DNEL i PNEC: Brak danych

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

8.2. Kontrola narażenia:

8.2.1. Stosowne techniczne środki kontroli:

Stosować wentylację ogólną pomieszczeń oraz wentylację miejscową wywiewną usuwającą pary z miejsc ich emisji. Wywiewniki wentylacji ogólnej powinny znajdować się w górnej części pomieszczenia oraz przy podłodze, a wentylacja miejscowa przy płaszczyźnie roboczej lub poniżej. Wentylacja miejscowa jest niezbędna w przypadku powstawania mgieł i oparów.

8.2.2. Indywidualne środki ochrony, takie jak indywidualny sprzęt ochronny:

a) ochrona oczu lub twarzy: Stosować okulary ochronne, a w przypadku zagrożenia rozpryskiwaniem - pełną osłonę głowy, twarzy i szyi.

b) ochrona skóry: W celu zminimalizowania ewentualnego ryzyka zaleca się stosowanie odzieży ochronnej oraz olejoodpornych rękawic (np. nitrylowe) i obuwia roboczego przystosowanych także do kontaktu z gorącymi przedmiotami.

c) ochrona dróg oddechowych: Nie wymaga się specjalnego zabezpieczenia, nie należy jednak wdychać par produktu. Jeżeli istnieje ryzyko narażenia na kontakt ze stężonymi oparami lub ryzyko powstania mgły olejowej, należy stosować maskę ochronną z pochłaniaczem typu A.

d) zagrożenia termiczne: Rękawice powinny być termoodporne i izolowane termicznie, jeśli możliwe lub spodziewane jest zetknięcie się z gorącym produktem.

8.2.3. Kontrola narażenia środowiska: Brak danych.

Sekcja 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych:

Wygląd	ciecz o zabarwieniu od jasnożółtego po bursztynowe
Zapach	charakterystyczny olejowy
Próg zapachu	brak danych
pH	brak danych
Temperatura topnienia/krzepnięcia	brak danych
Początkowa temp. wrzenia i zakres temperatur wrzenia	brak danych
Temperatura zapłonu	min: 200°C (tygiel otwarty)
Szybkość parowania	brak danych
Palność (ciała stałego, gazu)	brak danych
Górna/dolna granica palności lub górna/dolna granica wybuchowości	brak danych
Prężność par	brak danych
Gęstość par	brak danych
Gęstość względna	nie normalizuje się (podana w atestach)
Rozpuszczalność	rozpuszcza się w większości rozpuszczalników organicznych
Współczynnik podziału n-oktanol/woda (log/Kow)	brak danych

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami

LO/13/17

Data wydania: 2017-08-18
Aktualizacja: -

Wyd. nr 1

Temperatura samozapłonu	brak danych
Temperatura rozkładu	brak danych
Lepkość kinematyczna	13,5 -24,0 mm ² /s w 100°C
Właściwości wybuchowe	nie posiada
Właściwości utleniające	nie posiada

9.2. **Inne informacje:** Brak danych.

Sekcja 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. **Reaktywność:**

W warunkach użytkowania nie wykazuje zwiększonej reaktywności.

10.2. **Stabilność chemiczna:**

W zalecanych warunkach produkt stabilny.

10.3. **Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji:**

W warunkach użytkowania nie powoduje niebezpiecznych reakcji.

10.4. **Warunki, których należy unikać:**

W warunkach atmosfery wybuchowej unikać źródeł zapłonu i działania ciepła.

10.5. **Materiały niezgodne:**

Silne utleniacze.

10.6. **Niebezpieczne produkty rozkładu:**

W wysokich temperaturach może następować rozkład termiczny produktu. Charakterystyka powstałych produktów będzie zależać od warunków rozkładu. Mogą wydzielać się gazy i opary: tlenki węgla, siarki, azotu, siarkowodór oraz węglowodory.

Sekcja 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. **Informacje dotyczące skutków toksykologicznych:**

a) Toksyczność ostra

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę

W oparciu o zawartości składników, kryteria klasyfikacji są spełnione. Produkt zawiera polisiarczek alkilowy, produkty reakcji kwasu bis(4-metylopentan-2-yloditiofosforowego z tlenkiem fosforu, tlenkiem propylenu i aminami, C12-14 alkil (rozgałęziony).

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

f) Działanie rakotwórcze

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie jednorazowe

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Sekcja 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu:

Brak danych dotyczących ekotoksyczności mieszaniny.

12.3. Zdolność do bioakumulacji:

Brak specyficznych danych. Współczynnik biokoncentracji (BCF) nie jest oznaczony. Badania wykazały, że BCF dla niektórych produktów ropopochodnych jest nieznaczny ze względu na słabą rozpuszczalność produktu w wodzie.

12.4. Mobilność w glebie:

Produkt gromadzi się na powierzchni wody i w przypadku jego dużych ilości następuje zmniejszenie transferu tlenu do wody.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB:

Brak danych.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania:

Produkt nie zawiera substancji niebezpiecznych dla warstwy ozonowej.

Sekcja 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Uwaga: Puste pojemniki mogą zawierać palne pozostałości produktu. Pustych pojemników nie wolno spawać, zgrzewać, nawiercać, ciąć ani spalać, o ile nie zostały odpowiednio oczyszczone.

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów:

Nie usuwać odpadu do kanalizacji, nie dopuścić do zanieczyszczenia nim wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleby. Stosować pojemniki na odpady odporne na węglowodory, zamykane i oznakowane. Produkt nie nadający się do użycia lub przepracowany (zużyty) należy skierować do najbliższego punktu zajmującego się zbiórką olejów odpadowych. Zewnętrzne odzyskiwanie i recykling odpadów powinny być zgodne ze stosownymi przepisami miejscowymi i/lub krajowymi. Opakowania jednorazowego użytku utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi postępowania z odpadami opakowaniowymi. Natomiast opakowania wielokrotnego użytku mogą być ponownie wykorzystane po oczyszczeniu.

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

Postępować z odpadami zgodnie z przepisami prawnymi.

Sekcja 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Rodzaj transportu: Transport lądowy (ADR/RID):

- 14.1. **Numer UN (numer ONZ):** nie dotyczy
- 14.2. **Prawidłowa nazwa przewozowa UN:** nie dotyczy
- 14.3. **Klasa(-y) zagrożenia w transporcie:** nie dotyczy
- 14.4. **Grupa pakowania:** nie dotyczy
- 14.5. **Zagrożenia dla środowiska:** nie dotyczy
- 14.6. **Szczególne środki ostrożności dla użytkowników:** nie dotyczy
- 14.7. **Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC:** nie dotyczy

Produkt nie jest niebezpieczny w rozumieniu przepisów ADR.

Sekcja 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

- 15.1. **Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny:**
 - 15.1.1. Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów (Dz. Urz. UE seria L nr 396 z 30 grudnia 2006r. oraz sprostowanie Dz. Urz. UE seria L nr 136 z 29 maja 2007r. z późn. zm.)
 - 15.1.2. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2015/830 z dnia 28 maja 2015r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz. Urz. UE seria L nr 132 z dnia 29 maja 2015r.)
 - 15.1.3. Ustawa z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U.11.63.322 z późn. zm.)
 - 15.1.4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE seria L nr 353 z 31 grudnia 2008r. z późn. zm.)
 - 15.1.5. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21 z późn. zm.)
 - 15.1.6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 października 2015r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi (Dz. U. 2015.1694 z późn. zm.)
 - 15.1.7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2014.817 z późn. zm.)

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

15.1.8. Rozporządzenie (WE) nr 1005/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. Urz. WE seria L nr 286 z 31 października 2009r. z późn. zm.)

15.1.9. Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)

15.2. **Ocena bezpieczeństwa chemicznego:** Brak dla mieszaniny.

Sekcja 16. **INNE INFORMACJE**

Zakres aktualizacji:

PARUS GL-4 SAE 80W/90 został przeniesiony z karty LO/8/05 ze względu na inne oznakowanie niż ORIOLIS GL-4 SAE 80W (dodatkowy składnik uczulający). Zaktualizowano klasyfikację i oznakowanie produktu oraz sekcję 3.2. Dokonano przeglądu karty pod względem merytorycznym i graficznym.

Klasyfikacja mieszaniny:

Pod względem zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych produkt klasyfikowano na podstawie danych dla składników.

Źródła kluczowych danych, na podstawie których opracowano Kartę Charakterystyki oraz możliwość uzyskania dalszych informacji:

Niniejszą Kartę Charakterystyki wykonano zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu REACH, z wykorzystaniem informacji przedstawionych w dokumentacji rejestracyjnej, technologicznej, na podstawie dostępnych wiadomości literaturowych opisanych m.in. przez specjalnie do tego celu powołane organizacje międzynarodowe oraz według najlepszej naszej wiedzy. Analizy własności fizykochemicznych są wykonywane na bieżąco w Grupie LOTOS S.A.

Literatura:

[1] Obowiązujące w Polsce przepisy dotyczące substancji i mieszanin chemicznych.

[2] Warunki techniczne.

[3] Karty Charakterystyki Substancji/Mieszanin Niebezpiecznych oraz nie zaklasyfikowanych jako niebezpieczne.

Wykaz skrótów:

PBT – (Persistent Bioaccumulable Toxic) - trwałe, zdolne do bioakumulacji i toksyczne; vPvB (Very Persistent, Very Bioaccumulative) - bardzo trwałe i ulegające bioakumulacji w bardzo dużym stopniu; DNEL (Derived No Effect Level) - pochodny poziom niepowodujący zmian; PNEC (Predicted No Effect Concentration) – przewidywane stężenie nie powodujące niekorzystnych skutków dla środowiska; NDS – najwyższe dopuszczalne stężenie; NDSch – najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe; NDSP – najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe; Aquatic Chronic 3 - Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego - zagrożenie przewlekłe, kategoria 3; Skin Sens. 1B - Działanie uczulające na skórę, kategoria zagrożenia 1B; Acute Tox. 4 - Toksyczność ostra, kategoria zagrożenia 4; Aquatic Chronic 2 - Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego - zagrożenie przewlekłe, kategoria 2; Eye Dam. 1 -

Karta Charakterystyki	
zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późniejszymi zmianami	
LO/13/17	
Data wydania: 2017-08-18	Wyd. nr 1
Aktualizacja: -	

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy, kategoria zagrożenia 1; Skin Sens. 1 - Działanie uczulające na skórę, kategoria zagrożenia 1; Met. Corr. 1 - Substancje powodujące korozję metali, kategoria zagrożenia 1; Skin Corr. 1B - Działanie żrące/drażniące na skórę, kategoria zagrożeń 1B; STOT RE 1 - Działanie toksyczne na narządy docelowe - narażenie powtarzane, kategoria zagrożenia 1; Aquatic Acute 1 - Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego - zagrożenie ostre, kategoria 1; Aquatic Chronic 1 - Stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego - zagrożenie przewlekłe, kategoria 1; H412 - Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.; H317 - Może powodować reakcję alergiczną skóry.; H411 - Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.; H318 - Powoduje poważne uszkodzenie oczu.; H290 - Może powodować korozję metali.; H314 - Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu.; H372 - Powoduje uszkodzenie narządów poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie.; H400 - Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.; H410 - Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

OŚWIADCZENIE

Informacje przedstawione w niniejszej Karcie Charakterystyki zawierają stan naszej wiedzy na dzień wydania Karty. Zwracamy uwagę Dalszym Użytkownikom i Dystrybutorom, że nie ponosimy odpowiedzialności za niewłaściwe stosowanie naszego produktu w sposób inny niż przez nas zalecany. Środki ostrożności odnośnie zdrowia i bezpieczeństwa oraz porady w sprawach ochrony środowiska zapisane w tej Karcie nie muszą być odpowiednie dla wszystkich indywidualnych osób czy sytuacji. Obowiązkiem Stosującego jest dokonanie oceny oraz stosowanie opisanego produktu w sposób bezpieczny i zgodnie z całym obowiązującym prawem i przepisami. Przepisy wymienione w Karcie w żaden sposób nie zwalniają Użytkownika z przepisów dotyczących jego działalności.

Niniejszy dokument opracowano w Grupie LOTOS S.A.

**KARTĘ CHARAKTERYSTYKI NALEŻY BEZZWŁOCZNIE PRZEKAZAĆ W DÓŁ
ŁAŃCUCHA DOSTAW**